

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

11.2.2011

B7-0128/2011

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια της ερώτησης για προφορική απάντηση B7-0012/2011

σύμφωνα με το άρθρο 115, παράγραφος 5 του Κανονισμού

σχετικά με την ενεργειακή στρατηγική της Παγκόσμιας Τράπεζας για τις αναπτυσσόμενες χώρες

Eva Joly

εξ ονόματος της Επιτροπής Ανάπτυξης

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ενεργειακή στρατηγική της Παγκόσμιας Τράπεζας για τις αναπτυσσόμενες χώρες

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Μαΐου 2010 σχετικά με τη συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής (ΣΑΠ) της ΕΕ και την επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια «συν» (EAB +)¹,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Μαΐου 2008 σχετικά με ένα Παγκόσμιο Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης και Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας²,
 - έχοντας υπόψη τη δέσμη μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια την οποία ενέκρινε το Κοινοβούλιο στις 17 Δεκεμβρίου 2008,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 1ης Απριλίου 2004 σχετικά με την Επισκόπηση της Εξορυκτικής Βιομηχανίας, η εκπόνηση της οποίας ανατέθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα³,
 - έχοντας υπόψη την «έκθεση για την παγκόσμια ανάπτυξη το 2010 : ανάπτυξη και αλλαγή του κλίματος»,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 115, παράγραφος 5, και το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού,
- A. εκτιμώντας ότι η πρόσβαση σε σύγχρονες υπηρεσίες ενέργειας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εξάλειψη της φτώχειας και την οικονομική ανάπτυξη και ότι το δικαίωμα στην ενέργεια σημαίνει ότι οι υπηρεσίες ενέργειας πρέπει να είναι αξιόπιστες, οικονομικά προσιτές, ειδικά για τους φτωχούς, και ομοιόμορφα κατανεμημένες ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα ανάμεσα στις αστικές και τις αγροτικές περιοχές,
- B. εκτιμώντας ότι περίπου 1,5 δισ. άνθρωποι δεν έχουν σήμερα πρόσβαση στο ηλεκτρικό ρεύμα, οι τέσσερις στους πέντε εκ των οποίων ζουν στην Υποσαχάρια Αφρική και στη Νότια Ασία, κυρίως σε αγροτικές περιοχές· εκτιμώντας επίσης ότι περίπου 2,4 δισ. άνθρωποι εξακολουθούν να χρησιμοποιούν παραδοσιακά καύσιμα βιομάζας για το μαγείρεμα και τη θέρμανση, με αποτέλεσμα να προκαλούνται σοβαρά προβλήματα υγείας και ο θάνατος 1,9 εκατ. ανθρώπων ετησίως λόγω της ρύπανσης των εσωτερικών χώρων και επίσης οικολογικές καταστροφές λόγω της μη αειφόρου χρήσης των φυσικών πόρων⁴,
- Γ. εκτιμώντας ότι τα συμβατικά προγράμματα ηλεκτροδότησης της υπαίθρου που χρηματοδοτούνται από την Παγκόσμια Τράπεζα δεν έχουν γενικά καταφέρει να φθάσουν

¹ P7_TA-PROV(2010)0174.

² ΕΕ C 66Ε, 20.3.2009, σ. 35.

³ ΕΕ C 103Ε, 29.4.2004, σ. 762.

⁴ UNDP & WHO (2008): The Energy Access Situation in Developing Countries, Νέα Υόρκη.

στους φτωχούς της υπαίθρου και ότι οι αυτόνομες τεχνολογίες με χαμηλές εκπομπές άνθρακα μπορούν να αποδειχθούν ιδιαίτερα κατάλληλες για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρικής ενέργειας σε αγροτικές περιοχές λόγω του αποκεντρωμένου χαρακτήρα τους,

- Δ. εκτιμώντας ότι, σύμφωνα με το σενάριο αναφοράς του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας για τις παγκόσμιες ενεργειακές πολιτικές του 2008, η ζήτηση πρωτογενούς ενέργειας ανά τον κόσμο θα αυξηθεί κατά 45% έως το 2030 ενώ το 87% της αύξησης αυτής θα οφείλεται σε χώρες μη μέλη του ΟΟΣΑ λόγω της ραγδαίας οικονομικής τους ανάπτυξης· εκτιμώντας, πάντα με βάση το ίδιο σενάριο, ότι η ταχεία αυτή αύξηση της ζήτησης ενέργειας στις χώρες μη μέλη του ΟΟΣΑ θα συμβάλει στην κατά 97% επιπλέον αύξηση των εκπομπών CO₂,
- Ε. εκτιμώντας ότι η Παγκόσμια Τράπεζα ετοιμάζει, την περίοδο αυτή, μια νέα ενεργειακή στρατηγική, που αναμένεται να ολοκληρωθεί στα μέσα του 2011, η οποία επιδιώκει την πολυμερή συμμετοχή, με κεντρική συνιστώσα τον εφοδιασμό με αποδοτική, οικονομικά προσιτή και καθαρή ενέργεια, με στόχο τη μείωση της φτώχειας και την οικονομική ανάπτυξη,
- ΣΤ. εκτιμώντας ότι το 2008, η Παγκόσμια Τράπεζα δεσμεύτηκε ότι έως το 2011 οι μισές από τις ενεργειακές επενδύσεις της θα προορίζονται για "χαμηλές εκπομπές άνθρακα"¹,
- Ζ. εκτιμώντας ότι η χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα από πολυμερή πιστωτικά ιδρύματα με αναπτυξιακό προσανατολισμό (ΠΠΙΑΠ) έχει δεκαπλασιασθεί από το 1990· εκτιμώντας ότι η ανάπτυξη αυτή είναι ιδιαίτερα έντονη στον κλάδο του ιδιωτικού τομέα της Παγκόσμιας Τράπεζας, το Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησης (IFC), της οποίας οι συνολικές δανειοδοτήσεις και επενδύσεις υπερδιπλασιάστηκαν μεταξύ 2003 και 2008,
1. επιδοκιμάζει την ενεργειακή στρατηγική και υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να δώσει συγκεκριμένη απάντηση στο πώς η πρόσβαση στις υπηρεσίες ενέργειας θα βοηθήσει στην έξοδο από τη φτώχεια, διευκολύνοντας παράλληλα τη στροφή προς το δρόμο της περιβαλλοντικά βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης· προτρέπει την Παγκόσμια Τράπεζα να ακολουθήσει μια προσέγγιση για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα η οποία θα αποβαίνει όσο το δυνατόν περισσότερο προς όφελος των φτωχών, αντιμετωπίζοντας παράλληλα την αλλαγή του κλίματος· υπογραμμίζει ότι περιβαλλοντικοί και κοινωνικοί παράγοντες, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό κοινοτικό επίπεδο, πρέπει να συνεκτιμώνται στη σφαιρική ανάλυση των ενεργειακών επιλογών από άποψη κόστους/ωφέλειας·
 2. επισημαίνει ότι η δανειοδότηση για έργα με ορυκτά καύσιμα συνεχίζει να παίζει κυρίαρχο ρόλο στο συνολικό ενεργειακό χαρτοφυλάκιο της Παγκόσμιας Τράπεζας, παρά την πρόσφατη αύξηση των δανειοδοτήσεων για πρωτοβουλίες που αφορούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ενεργειακή απόδοση· επισημαίνει ότι οι επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα πραγματοποιούνται επίσης με τη μεσολάβηση ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, πράγμα για το οποίο δεν λογοδοτεί η Τράπεζα στα ετήσια στοιχεία της για τον ενεργειακό τομέα· σημειώνει επίσης με ανησυχία ότι η Τράπεζα συνεχίζει να προβαίνει σε σημαντικές επενδύσεις σε σταθμούς παραγωγής ενέργειας που χρησιμοποιούν άνθρακα, εγκλωβίζοντας έτσι για τις ερχόμενες δεκαετίες τις αναπτυσσόμενες χώρες σε μια ενέργεια με βάση τον άνθρακα·

¹ Ομάδα της Παγκόσμιας Τράπεζας (2008): *Strategic Framework on Development and Climate Change*.

3. επιδοκιμάζει, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις των ηγετών του G-20 στο Πίτσμπουργκ το Σεπτέμβριο του 2009, οι οποίες επιβεβαιώθηκαν τον Ιούνιο 2010 στο Τορόντο, το στρατηγικό στόχο της Παγκόσμιας Τράπεζας για σταδιακή μείωση της δανειοδότησης σε έργα που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα έως το 2015·
4. ενθαρρύνει την Παγκόσμια Τράπεζα να δώσει την προτεραιότητα στη μικρής κλίμακας και τοπικού επιπέδου πρόσβαση στην ενέργεια στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες της Αφρικής και της Ασίας·
5. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η Παγκόσμια Τράπεζα θεωρεί καθαρές μορφές ενέργειας την υδροηλεκτρική ενέργεια, την ενέργεια από βιοκαύσιμα και την πυρηνική ενέργεια· εφιστά ειδικότερα την προσοχή στις προειδοποιήσεις του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την απειλή που συνιστούν τα βιοκαύσιμα για τον εφοδιασμό τροφίμων·
6. καλεί την Παγκόσμια Τράπεζα να ηγηθεί της διαμόρφωσης και της εφαρμογής καινοτόμων κανόνων και προτύπων προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα κοινοτήτων και να εξασφαλισθεί ότι θα έχουν πρόσβαση και θα επωφεληθούν πλήρως από την ανάπτυξη του ενεργειακού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών με χαμηλές εκπομπές άνθρακα και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
7. διαπιστώνει με ανησυχία ότι μεγάλο μέρος της πολυμερούς χρηματοδότησης που παρέχεται στους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς υπόκειται σε πενιχρή παρακολούθηση· υπογραμμίζει ότι χρειάζεται να ορισθούν σαφείς απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί για να είναι επιλέξιμοι για πολυμερή χρηματοδότηση· εκτιμά ότι σε αυτές περιλαμβάνονται σαφείς αναπτυξιακοί στόχοι (πέρα από τη δημοσιονομική επίδοση) καθώς και ισχυρές κοινωνικές και περιβαλλοντικές διασφαλίσεις, όπως ορίζεται στα διεθνή πρωτόκολλα και τις συνθήκες·
8. τονίζει πόσο σημαντική είναι η εσωτερίκευση του κόστους που έχει σχέση με την κλιματική αλλαγή· ζητεί να χρησιμοποιηθεί στη λογιστική διαδικασία η μέθοδος της εκτίμησης του κόστους του κύκλου ζωής από πλευράς περιβάλλοντος, για να αξιολογηθούν αποτελεσματικά οι διαθέσιμες ενεργειακές εναλλακτικές λύσεις·
9. τονίζει την ανάγκη διαφοροποίησης του ενεργειακού χαρτοφυλακίου, δεδομένων των προβλημάτων που ανακύπτουν από την υπερβολική εξάρτηση από μια μόνο πηγή ενέργειας όπως είναι τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα ή η υδροηλεκτρική ενέργεια (όπου οι παρατεταμένες ξηρασίες σημαίνουν άδειες δεξαμενές οι οποίες μειώνουν τραγικά την παραγωγική ικανότητα)· καλεί επείγοντως την Παγκόσμια Τράπεζα να αυξήσει σταδιακά τις επενδύσεις της σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ενεργειακή απόδοση, αλλά να αποφύγει να επενδύει σε μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα, των οποίων ο αρνητικός κοινωνικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος πρέπει να αξιολογείται σωστά πριν από τη χρηματοδότησή τους, συμπεριλαμβανομένων και των εκπομπών θερμοκηπίου από δεξαμενές· υπογραμμίζει ότι τα μικρά υδροηλεκτρικά φράγματα έχουν μεγαλύτερες προοπτικές διάρκειας και μεγαλύτερη οικονομική βιωσιμότητα από τα μεγάλα·
10. λυπάται που η Παγκόσμια Τράπεζα προωθεί κατά κύριο λόγο το μεγάλης κλίμακας και εξαγωγίμο πρότυπο και όχι τη στήριξη προς τα μικρής κλίμακας αποκεντρωμένα ενεργειακά έργα, τα οποία συχνά είναι πιο ενδεδειγμένα και αποτελεσματικά για την

κάλυψη των βασικών αναγκών στις αγροτικές περιοχές· καλεί την Παγκόσμια Τράπεζα να στηρίξει εναλλακτικά, μικρής κλίμακας, αποκεντρωμένα, ενεργειακά έργα λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων και την οικονομική πραγματικότητα διαφόρων χωρών, και να ορίσει συγκεκριμένο στόχο και εποπτικές κατευθυντήριες γραμμές που θα εξασφαλίζουν ότι από τη δανειοδότηση έργων θα επωφελούνται οι φτωχοί·

11. φρονεί ότι ο καλύτερος τρόπος για την επίλυση των πιθανών συμβιβασμών είναι να εξετάζονται η ασφάλεια του εφοδιασμού, οι επιπτώσεις στην υγεία, το περιβάλλον και ο οικονομικός αντίκτυπος επί των τοπικών κοινοτήτων καθώς και η ανάπτυξη και μεταφορά της τεχνολογίας που χρειάζεται, τόσο σε εθνικό όσο και τοπικό επίπεδο, προκειμένου να εξασφαλίζεται η πρόσβαση σε τεχνολογίες με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
12. τονίζει ότι θα πρέπει να προβλεφθούν κανόνες για την υποβολή εκθέσεων και την κοινοποίηση οι οποίοι θα παρέχουν τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια· επιμένει πως η Παγκόσμια Τράπεζα πρέπει να εντοπίζει και αποκαλύπτει δημόσια τα συγκεκριμένα αναπτυξιακά οφέλη πριν να δεσμευθεί η χρηματοδότηση· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η αρχή της ελεύθερης, εκ των προτέρων και κατόπιν ενημέρωσης συναίνεσης, όπως αυτή ορίζεται στη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών, δεν αναγνωρίζεται στο πλαίσιο των προτύπων επίδοσης του Διεθνούς Οργανισμού Χρηματοδότησης·
13. ενθαρρύνει την Παγκόσμια Τράπεζα να επικεντρώσει τη στρατηγική της στο να καταστήσει εμπορικά και ανταγωνιστικά τα σχέδια τεχνολογίας με χαμηλή περιεκτικότητα άνθρακα μέσω καινοτόμων χρηματοδοτικών και θεσμικών προγραμμάτων ανάπτυξης, προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη με βάση τη χαμηλή περιεκτικότητα σε άνθρακα ως βιώσιμη και ελκυστική επιλογή·
14. επισημαίνει ότι η ανάπτυξη καθαρών τεχνολογιών στις φτωχές χώρες συνδέεται με τη μεταφορά τεχνολογίας, πράγμα το οποίο σημαίνει εντοπισμό των κύριων εμποδίων στη διάδοση των πράσινων τεχνολογιών στις αναπτυσσόμενες χώρες προκειμένου να αντιμετωπισθεί η κλιματική αλλαγή και να μελετηθούν νέες, ευέλικτες λύσεις όσον αφορά τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·
15. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Παγκόσμια Τράπεζα, το Συμβούλιο και την Επιτροπή·